

Total No. of Printed Pages: 06

No. of Questions : 50

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar
PET 2024 (9030) Doctor of Philosophy (Sanskrit)

(To be filled by the Candidate)

Candidate Seat Number
(As per Admit card)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OMR Sheet Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--

Invigilator's signature with Date

Candidate's Seat No. in Words : _____

Name of the Center : _____

Paper Code & Name of Examination : 9030- Doctor of Philosophy(Sanskrit)

Date: 03/10/2024

PET 2024 - EXAMINATION

Time: One Hours

Total Marks: 100

Important Instructions for the candidate

- Write your seat number and OMR Sheet number on the question paper in the earmarked space
- This question paper carries Fifty (50) Multiple-choice type questions and each question carries 2 Marks
- At the commencement of examination, the question paper will be given to the student.
- Each question has four alternative responses marked (A) (B) (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each question
Example: where (C) is correct answer

Ⓐ

Ⓑ

●

Ⓓ

- Your responses to the answer are to be indicated in the OMR Sheet. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet it will not be evaluated.
- Rough work is to be done at the end of this question paper.
- You have to return OMR answer sheet and question paper to the invigilator at the end of examination compulsorily and must not carry with you outside the examination hall.
- Use only Black / Blue ball point pen
- Use of any type of calculator or log table etc. is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात तसेच आपणास दिलेल्या उत्तर पत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A) (B) (C) (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत, त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा निळा करावा.
उदा: जर (C) हे उत्तर योग्य असेल तर

Ⓐ

Ⓑ

●

Ⓓ

- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओएमआर उत्तर पत्रिकेतच दर्शवावीत इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- प्रश्नपत्रिकाच्या शेवटी कोऱ्या जागेवरच कच्चे काम करावे
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ. एम. आर उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे परत करणे आवश्यक आहे तथापि प्रश्नपत्रिका व ओ. एम. आर. उत्तरपत्रिका आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांला परवानगी नाही.
- फक्त काळ्या किंवा निळ्या बॉलपेनचाच वापर करावा
- कॅल्क्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही

- Q. No.** **Question**
1. व्युत्पत्त्यर्थस्य दृष्ट्या कतमः शब्दः 'Research' इत्यस्य मूलशब्दार्थं सर्वाधिकं निर्वहति-
 (A) शोधः (B) गवेषणा
 (C) अनुसन्धानम् (D) अनुशीलनम्
  2. शोधविषयस्य निर्वाचने निर्देशकस्य भूमिका स्यात्-
 (A) निर्णायिका (B) उत्प्रेरिका
 (C) सांकेतिकी (D) तटस्था
  3. शोधनिर्देशकस्य अर्हतासु नापेक्ष्यते -
 (A) शोधनिर्देशने समयाभावः (B) शोधविषयावबोधः
 (C) निजक्षमतावबोधः (D) शोधार्थिनां योग्यतायाः पूर्वबोधः
  4. विंशतिशताब्दे भवानां संस्कृतकवीनां जीवनदर्शनम्" इत्यस्य शोधविषयस्य सामग्रीसंकलनाय उपयुक्ततमा पद्धतिः भवेत् -
 (A) टीपपद्धतिः (B) साक्षात्कारपद्धतिः
 (C) पुस्तकालयपद्धतिः (D) सर्वेक्षणपद्धतिः
  5. अनुसन्धानस्य प्रथमः चरणः अस्ति -
 (A) सामग्रीसंकलनम् (B) सामग्रयाः वर्गीकरणं विश्लेषणं च
 (C) अनुसन्धानविषयनिर्वाचनम् (D) सामग्रीप्रस्तुतीकरणम्
  6. 'UGC-CARE List' इत्यत्र 'CARE' इत्यस्य आशयः कः?
 (A) Council of Academic and Research Education
 (B) Committee of Academic Research Ethics
 (C) Committee of Academic and Research Education
 (D) Consortium of Academic and Research Ethics
  7. 'Methodology in Indological Research' ग्रन्थः केन प्रणीतः?
 (A) श्रीमन्नारायण मूर्तीः (B) रामकृष्ण मूर्तीः
 (C) शिवगणेश मूर्तीः (D) रामनारायण मूर्तीः
  8. अनुसंधानस्य प्राथमिकस्रोतम् अस्ति _____ ।
 (A) मूलग्रंथः - सामग्रीग्रंथः (B) आमूल ग्रंथः - आधार ग्रंथः
 (C) मूलग्रंथः - आधारग्रंथः (D) सारग्रंथः - आधारग्रंथः
  9. अनुसन्धाने समस्या _____ प्रति नयति ।
 (A) साहाय्यम् (B) भविष्य
 (C) उपदेशः (D) समस्या विमोचनं
  10. शोधः अर्थात् _____ ।
 (A) सूचनायाः सम्पादनम्
 (B) नियमितसन्धानप्रक्रियाद्वारा नवीनतथ्यानां प्राप्तिः
 (C) पुस्तकानां चयनम्
 (D) साहित्यं

11. संशोधनस्य प्रस्तुतीकरणस्य विषये एतत् वचनं अयोग्यम् अस्ति।
 (A) शोधकार्यं व्यावहारिकसमस्यानां समाधानं करोति ।
 (B) अनुसन्धानेन बहवः नवीनाः पद्धतयः उत्पादाः च विकसिताः भवन्ति ।
 (C) शोधं ज्ञानस्य विविधान् आयामान् गभीरं करोति।
 (D) अनुसन्धानेन केवलं भौतिकविकासः एव भवति ।
12. प्रविधि अर्थात् किं ?
 (A) Sociology (B) Methodology
 (C) Maths (D) Mythology
13. प्राचीनसाहित्यसंशोधने अर्थ-उच्चारण-प्रयोग-सम्बद्धानां नैकानां समस्यानां समाधानं किं करोति?
 (A) धर्मशास्त्रम् (B) अर्थशास्त्रम्
 (C) भाषाविज्ञानम् (D) गीताशास्त्रम्
14. अन्वेषणस्य शीर्षकम् _____ ।
 (A) अन्तिमः (B) प्रथमः
 (C) आगन्तुकः (D) सार्थकम्
15. शोधप्रबन्धकस्य आवरणपृष्ठे सूचना न भवति -
 (A) शोधकर्तुः (B) शोधनिर्देशकस्य
 (C) शोधविषयस्य (D) शोधसारस्य
16. अधोलिखितेषु शोधप्रस्तावे किम् न भवति ?
 (A) अध्यायविभाजनम् (B) विज्ञप्तिः
 (C) शोधविधिः (D) विषयस्य सामान्यपरिचयः
17. शोधे न परिगण्यते -
 (A) पूर्वस्थापितसिद्धान्तानां पुनः कथनम्
 (B) पूर्वोपलब्धानां तथ्यानां नवीनव्याख्यानम्
 (C) नवीनतथ्यानाम् अन्वेषणम्
 (D) शोधकार्येण ज्ञानक्षेत्रस्य विस्तारः
18. शोधप्रबन्धे शब्दानुक्रमणिकाऽस्ति -
 (A) पृष्ठसूचनासहिता मुख्यशब्दानामेका सूची (B) मुख्यशब्दानामेका सूची
 (C) अध्यायानामेका सूची (D) विषयसूची
19. भण्डारकरप्राच्यविद्याशोधसंस्थानं कुत्र वर्तते ?
 (A) मुम्बईनगरे (B) कलिकातानगरे
 (C) बडौदानगरे (D) पुणेनगरे
20. "शोधगङ्गा" अस्ति-
 (A) शोधोपयोगिपुस्तकानाम् अन्तर्जालस्थः मञ्चः
 (B) भारतीयविश्वविद्यालयेषु पञ्जीकरणाय शोधोपयोगिविषयाणाम् अन्तर्जालस्थः मञ्चः
 (C) पी.डी.एफ्. इति रूपेण उपलब्धानां भारतीयविश्वविद्यालयेषु प्रस्तुतानाम् अप्रकाशित शोधप्रबन्धानाम् अन्तर्जालस्थः मञ्चः
 (D) भारतीयविश्वविद्यालयेषु प्रस्तुतानां शोधप्रबन्धानां शोधसारसंग्रहस्य अन्तर्जालस्थः मञ्चः

21. पाठानुसन्धानस्य उद्देशः कः ?
 (A) पाण्डुलिपीनां प्रामाणिकपाठनिर्धारणम् (B) विलुप्तपाठानां संशोधनम्
 (C) अप्राप्यपाठस्य प्राप्तिः (D) भाषादृष्ट्या पाठशुद्धिकरणम्
22. साहित्यक्षेत्रे तथा विज्ञानक्षेत्रे शोधविषयेषु सर्वाधिकं महत्त्वपूर्णं किम् ?
 (A) ऐतिह्यं संस्कृतिः च (B) व्याख्याः आख्यानानि च
 (C) भावः कल्पना च (D) तथ्यानि विचाराश्च
23. साहित्ये साम्यभेदनिरूपणम् यत्र क्रियते सा अनुसन्धानपद्धतिः नाम -----पद्धतिः ।
 (A) तुलनात्मिका (B) उपयोजिता
 (C) ऐतिहासिका (D) सर्वेक्षणात्मिका
24. ----- अनुसन्धानम् व्यवहाराभिमुखं भवति ।
 (A) कृत्यनुसन्धानम् (B) उपयोजितानुसन्धानम्
 (C) मूलानुसन्धानम् (D) सर्वे पर्यायाः अनुचिताः
25. भाषाव्यवहारविषयकानां लक्षणानाम् अनुसन्धानं कुत्र क्रियते ?
 (A) शैलीविज्ञानशोधपद्धत्याम् (B) समाजमनोवैज्ञानिकशोधपद्धत्याम्
 (C) मनोवैज्ञानिकशोधपद्धत्याम् (D) भाषावैज्ञानिकशोधपद्धत्याम्
26. ऋग्वेदस्य तृतीयमण्डलस्य ऋषिः कः ?
 (A) गृत्समदः (B) वामदेवः
 (C) विश्वामित्रः (D) वसिष्ठः
27. रसो वै सः रसं ह्येवायं लब्ध्वाऽऽनन्दीभवति इति कुत्र प्राप्यते ?
 (A) प्रश्नोपनिषदि (B) केनोपनिषदि
 (C) माण्डूक्योपनिषदि (D) तैत्तिरीयोपनिषदि
28. ब्राह्मणग्रन्थेषु _____ विशेषः ।
 (A) वीधिः अर्थवादः च (B) सर्वसमावेशता
 (C) मित्रभावः (D) स्मरणम्
29. शिक्षावेदाङ्गे गणना नास्ति -
 (A) तैत्तिरीयप्रातिशाख्यस्य (B) ऋक्तन्त्रस्य
 (C) पारस्करगृह्यसूत्रस्य (D) नारदशिक्षाया
30. "सृष्ट्युत्पत्तिकाल एव वेदानामुत्पत्तिकालः" इति कःस्वीकरोति?
 (A) मेक्डानलः (B) मैक्समूलरः
 (C) एम. विन्टरनिट्जः (D) महर्षिदयानन्दः
31. श्री - शब्देन प्रारभ्यते महाकाव्यमिदम् -
 (A) नैषधीयचरितम् (B) किरातार्जुनीयम्
 (C) हनुमन्नाटकम् (D) शिशुपालवधम्
32. अधोलिखितेषु कः कादम्बर्याः पात्रं नास्ति?
 (A) शम्बूकः (B) शुकनासः
 (C) श्वेतकेतुः (D) पत्रलेखा

33. मुद्राराक्षसे विषकन्याप्रयोगेण कः पञ्चत्वं गतः ?
 (A) मलयकेतुः (B) पर्वतकः
 (C) वैरोचकः (D) भागुरायणः
34. उत्तररामचरिते ब्राह्मणपुत्रस्य अकालमृत्योः घटना वर्तते -
 (A) प्रथमाङ्के (B) द्वितीयाङ्के
 (C) तृतीयाङ्के (D) अन्तिमेऽङ्के
35. समुद्रगुप्तस्य प्रयागस्तम्भलेखात् ज्ञायते यत् सः आर्यावर्तस्य निम्नाङ्कितसंख्याकान् शासकान् पराजितवान्-
 (A) पञ्च (B) षट्
 (C) नव (D) दश
36. काव्यप्रकाशस्य मङ्गलश्लोके कस्याः प्रशंसा कृता ?
 (A) कविभारत्याः (B) पार्वत्याः
 (C) सरस्वत्याः (D) दुर्गायाः
37. मम्मटानुसारम् अतादृशिगुणीभूतव्यङ्ग्ये किं काव्यम् ?
 (A) उत्तमोत्तमम् (B) मध्यमम्
 (C) उत्तमम् (D) अधमम्
38. अद्भुतरसस्य दैवतः _____।
 (A) ब्रह्मदैवतः (B) यमदैवतः
 (C) महेन्द्रदैवतः (D) विष्णुदैवतः
39. लोचनं कस्य ग्रंथस्य व्याख्यानम् अस्ति ?
 (A) नाट्यशास्त्रस्य (B) काव्यादर्शस्य
 (C) ध्वन्यालोकस्य (D) काव्यमीमांसायाः
40. मम्मटस्य व्यङ्ग्यमूलाव्यञ्जनायाः उदाहरणं वर्तते -
 (A) निःशेषच्युतचन्दनम् (B) पश्य निश्चलनिष्पन्दा
 (C) ग्रामतरुणम् तरुण्या (D) माता गृहोपकरणम् नास्ति
41. 'वागीशः' उदाहरणमस्ति:
 (A) दीर्घ सन्धेः (B) जश्त्व सन्धेः
 (C) वृद्धि सन्धेः (D) पूर्वरूप सन्धेः
42. 'महद् यशो यस्य सः' इति विग्रहे बहुव्रीहिसमासे कः प्रयोगः?
 (A) महायशः (B) महायशसः
 (C) महायशासः (D) महायशाः
43. अभितः परितः योगे का विभक्तिः?
 (A) प्रथमा (B) द्वितीया
 (C) तृतीया (D) सप्तमी

44. मूलभारोपीयायाः भाषायाः विषये असत्यमस्ति -
 (A) मूलभारोपीयभाषायां प्रथममध्यमोत्तमपुरुषाणां प्रयोगः प्रचलितः आसीत्
 (B) मूलभारोपीयभाषायां अपश्रुतिप्रणाली (ablaut) प्रचलिताऽऽसीत्
 (C) मूलभारोपीयभाषा अन्तर्मुखी श्लिष्टयोगात्मिका आसीत्
 (D) मूलभारोपीयभाषायां सतं वर्गीयाः ध्वनय एव आसन्
45. सतम् इति कस्याः भाषायाः पदम् अस्ति?
 (A) संस्कृतम् (B) अवेस्ता
 (C) फारसी (D) हिन्दी
46. 'एकमेव दर्शनं ख्यातिरेव दर्शनम्' इति केन कथितम्?
 (A) पञ्चशिखाचार्येण (B) कृष्णमिश्रेण
 (C) केशवेन (D) मम्मटाचार्येण
47. न्यायदर्शनानुसारेण कियन्ति प्रमाणानि ?
 (A) त्रीणि (B) षट्
 (C) पञ्च (D) चत्वारि
48. "शब्दोऽनित्यः, चाक्षुषत्वाद्" इत्यस्मिन् वाक्ये कतमः हेत्वाभासोऽस्ति-
 (A) स्वरूपासिद्धः (B) आश्रयासिद्धः
 (C) अनैकान्तिकः (D) विरुद्धः
49. साङ्ख्यमते तुष्टयः कति सन्ति?
 (A) सप्त (B) एकादश
 (C) नव (D) त्रयोदश
50. अद्वैतवेदान्तसम्मतम् अवस्तु किम् ?
 (A) ज्ञानादिसमूहः (B) अज्ञानादिसकलजडसमूहः
 (C) विज्ञानादिसमूहः (D) ब्रह्मज्ञानम्

*****